

Vážení rodiče,

V čase brzké tmy, dlouhících se večerů, světla uprostřed společného rodinného stolu Vás zvu k zastavení, ke společnému uvažování, tentokrát o ctnosti jménem **Úcta**.

LISTOPAD - ÚCTA: *Trvalé ocenění druhého, sebe i dalšího stvoření, projevené ohleduplností, zdvořilostí, podporou...*

(Celá definice – úcta znamená trvalý vztah ocenění druhého, který se projevuje **dobrovolným sebeomezením v jednání vůči němu**, zejména ohleduplností, zdvořilostí, podporou a případně dary)

Co si představíme pod slovem úcta?

Snad bázeň před nadřazeným? Nebo uctivé chování z vděčnosti někomu, závázanosti?

Není to vše do jisté míry nesvobodné, vztažené k sobě?

Nemá vyšší hodnotu obdiv ke vzdělání či dovednostem? Je to přeci kladné hodnocení druhé osoby, toho čeho dosáhla svou pílí, intelektem ...? Jak bychom se ale pak dívali na lidi, kteří takových dovedností nedosáhli prostě proto, že nejsou tak vybavení potřebnými vlastnostmi k jejich dosažení?

Podle svého žebříčku hodnot.

Zkusme hledat co nejvyšší příčku. Možná se nám otevře nový pohled, pochopíme, proč se sv. Martin sklonil k uprášenému žebrákovi v potrhaných šatech nebo proč královská dcera Anežka Přemyslovna odložila krásné šaty, odmítla císařského ženicha, oděla se do řeholního hábitu, vykasala rukávy a začala omývat lidi plné vředů, hnisu, na kost vyhublé hlady. Prala jim jejich vetché oděvy a do noci jim je spravovala, vařila a rozdávala vydatnou polévku ...

S dětmi jsme již u obrázků o těchto věcech uvažovali. Žebrákovi jsme dosadili Kristovu tvář, protože legenda říká, že v noci po svém dobrém skutku měl Martin takovýto sen. Komu tedy Martin pomohl, ptaly se děti. A není to náhodou připomínka evangelních slov Pána Ježíše: cokoliv jste učinili jednomu z mých nejmenších bratří, mně jste učinili. Nebylo to pro Martina (Aničku, Josífka, Péťu ...) povzbuzení, pochvala, potvrzení správného jednání?

Jak stoupáme sami u sebe v uvažování po příčkách pomyslného žebříku hodnot, dovolím si vypůjčit slova papeže Františka při katechezi o přikázáních (konkrétně o pátém přikázání Nezapomeš):

*„Zdůraznili jsme již, že toto přikázání vyjevuje vzácnost, posvátnost a nezcizitelnost lidského života v Božích očích. Nikdo nemůže pohrdat životem druhého ani svým vlastním. **Člověk totiž v sobě nese Boží obraz a je předmětem jeho nekonečné lásky bez ohledu na situaci, v níž byl povolán k bytí.**“*
(katecheze přetiskuje časopis Světlo, zde konkr. číslo 44, XXVI. ročník ze 4. listopadu 2018)

Proto asi Matka Tereza z Kalkaty chodila po těch nejchudších částech města a zachraňovala každou živou bytost ...

To jsou ale hraniční případy, které tak často nepotkáme.

Zkusme ještě my dospělí chvíli zůstat u představy žebráka. Žebrákem = **prosícím, volajícím po naplnění nedostatku** - přeci není jen ten, kdo nemá peníze na oděv či jídlo. Mnoho dobře oblečených a najedených lidí v prohrátých domech (lidí věkem velkých i malých) v srdci volá: *bud' mi blízko, povídej si se mnou, čti mi, dej mi svůj čas, dej mi to, co mě můžeš naučit, ...*

Obraz otrhaných šatů v kontrastu s Martinovou vojenskou výzbrojí či nemocné tělo opatrované Anežčinými rukama ale ukazuje ještě na něco – **na jinakost**. Kolik je kolem nás, kolem našich dětí bytostí, tvorů a věcí, které jsou jiné. Dokážeme i v nich vidět milované a chtěné bytosti, tvory a věci s láskou vytvořené (i jiné jídlo než jsem zvyklý – sním ho, protože ho někdo s láskou pro mne udělal – slyšíte tam to zdravé dobrovolné sebeomezení? viz výše).

A co mohou děti samy?

- přáním dobrého dne jistě potěším rodiče, paní učitelky i kamarády
- pochválím paní kuchařce svačinu a mamince nebo tatínkovi oběd, se kterými si dali práci
- když se mi dnes něco nepovede, tak se na sebe nezlobím

V prvních dvou návycích se děti učí obracet k druhému, ve třetím sami k sobě a co se týká vztahu k všemu živému, co nás obklopuje, na to máme Květinkové pravidlo. Zdá se, že to nám už docela jde, ale někdy mám dojem, že si na náš přehled pravidel budeme muset nakreslit i Nábytkové a hračkové pravidlo ☺. Taková jednoduchá věc – je to přeci neživé ... Ale proč bychom si nemohli i doma povídat s dětmi o tom, jak vzniká židle, stůl, dřevěné koleje či kostky? A když nám pak naše děti pomáhají něco vyrobit, shledávají, zažívají, že to není hotové za chvíli, stojí to úsilí. Je to práce, čas, síla, myšlenky někoho druhého a v pěkném chování i k věci prokazujeme úctu člověku, který ji vyrobil...

A u vás doma? Všimnou si děti, že jste jim připravili něco dobrého k obědu, ke svačině na cesty, vyjádří Vám svou radost? Jak se chovají k mladším dětem, a co k dětem, které jsou slabší či mají nějakou potíž? Jakým způsobem zdraví? Sledovali jste je někdy při úklidu – hází hračky do krabic anebo je pomalu uloží, aby se nerozbily? Nejsou na to malé ...Podívejte se s dětmi do Zapisníku, jak si vedou ve školce (nálepka) a Vaše domácí úsilí si zakroužkujte na stupnici Sluníčko-Mrak.

Jak navazují pedagogové ZŠ Navis na školkový level postupným **navyšováním odpovědnosti dítěte**, naleznete ve speciální příloze.

Knížky:

*Pokud hledáme k příběhům sv. Martina či sv. Anežky ještě pohádku, pak větší se mohou zaposlouchat do slov o **Krásce a Zvířeti** (vnímejme i milujícího otce kromě Krásky) a menší mohou žasnout nad přístupem Hospodáře k nezvednému autíčku v knížce **Béďa Blesk** od **Ursuly Marcové**, nakl. Samuel*

Vše dobré přeje Kristina Kašparová